

Ferdinandy György

Határesetek

1.

– Kaptam egy levelet – mesélte íróbarátom. – Egy apa kért meg, hogy olvassam el a lánya kéziratát. És persze, hogy szerezzek kiadót neki.

– Ebben eddig nincs semmi különös. Ilyen leveleket én is tucatszám kapok.

– Hallgass végig – kérte barátom –, érdemes. Szóval a kézirat nem volt se jobb, se rosszabb, mint a többiek. A lány skizofrén, és megpróbálja kiírni magából a szorongásait.

Mi mást tehettem, írtam egy ajánlásfélét. Amolyan recenziót, mintha már megjelent volna a szöveg. Másképp nem kaptam volna honoráriumot. (Itt, mondanom sem kell, a két skribler összevetett.)

A folytatás nem lepett meg. Az apa nyilván valamiféle mennybemenesztésre számított.

– Sajnálom – válaszolta –, hogy ilyen lesújtó vélemény fogalmazódott meg önben. Tudhattam volna, hálátlan dög minden szerelmes apa.

– Ennyi! – legyintett barátom. – Csakhogy nekem – úgy látszik, öregszem – menet közben sok minden eszembe jutott. Szóval nem untatlak?

Megnyugtattam.

– Hát, hogy is mondjam, számomra valamiképpen rokonszenves lett ez a lány. Végül is az írás öngyógyítás. Az ember kiírja magából a nyomasztó, a fájdalmas dolgokat. Igazam van?

Közöltem vele, hogy ezt én is így gondolom.

– Még az is megfordult a fejemben – tűnődött barátom –, hogy hátha – ahogy ez a lány mondja – én is „a hozzá hasonlókhoz”, és nem a „másik oldalon állók” táborába tartozom.

– Nem túlzol? – mosolyogtam. – Ez a mi mesterségünk egész (egészséges) embert kíván. Türelmet, kitartást. Egy sor olyasmit, amivel a legtöbb pszichopata nem rendelkezik.

– Figyelj csak! – mondta kollégám. – Találtam abban az írásban nagyon is rám illő részleteket. Például, hogy ha nem megy a munkám, mint minden *borderline*, én is azonnal önmagam ellen fordulok.

Mindezt persze én is jól tudom. Írás közben én is önmagam legnagyobb ellensége vagyok.

Nevettünk.

– Egyszóval – állapítottam meg –, ez a te hogyan is mondod? *bordélylányod* elgondolkoztatott.

– Ha csak ennyi lenne! – felelte a jó barát. – Mert hát – kapaszkodj meg! – ez a beteg gyermek péntek este megjelent. Úgy, ahogy mondom: teljes felszerelésben, személyesen.

És itt kezdődik az én történetem.

2.

– Szóval – folytatta barátom –, mint mindennek, ennek a találkozásnak is előzménye van.

Aznap este erőnek erejével valami nagyáruházba cipelt volna a feleségem. Kinézett magának egy méregdrága (és teljesen fölösleges) bútordarabot. Éppen valami kifogáson törtem a fejem, amikor megszólalt a telefon. A főiskola hívta, baleset történt, és egy katalán lány volt az áldozat. Tolmácsolni kellett, de senki sem beszélt katalánul a tagozaton.

Úgyhogy – micsoda megkönnyebbülés! – Mari elrohant. Nem sokkal később még felhívott: kórházzról kórházra szállítják, de sehol sem fogadják be őket. A lánynak egyébként kutya baja van.

Éppen egy félidő ment le a meccsből, amikor asszonykám beállított.

– Az úgy volt – mesélte nevetve –, hogy a fakultáson megijedtek a pedagógusok. Laurita nem tudta elmagyarázni, hogy mi történt. Hol sírt, hol nevetett. Kihívták a mentőket, és csak azután gondoltak Marira.

– De hát – faggattam –, valami baja mégiscsak van annak a lánynak.

– Ismerem! – legyintett feleségem. – Nálam írja a szakdolgozatot. Szóval allergiás. Altatót szed. Hol keveset, hol meg túl sokat.

– Hol hagyta? – kérdeztem, és ő azt felelte:

– Jó helyen.

Valami erdélyi íróról nevezték el azt a kórházat. Narkósokat fogadnak, hajléktalanokat.

Egy kicsit zavaros volt ez a leírás. Erdélyi íróról itt, nálunk nem neveznek el kórházakat. Mindegy. Lauritát befogadták. Egyedül feküdt egy négyágyas körte-remben, és két ápolónő figyelte őt egy tolóablakon.

– Holnap érte megyek – mondta még Mari.

Nem sejtettem, hogy az útitervbe én is beletartozom.

– Szóval semmi baja? – kérdeztem, amikor lefeküdtünk.

– Nincs könnyű dolga! Érted? Nem beszél a nyelvet. Neki itt minden idegen.

– Depressziós?

És ő azt felelte:

– Vannak furcsa dolgai. Például, nem tud lazítani. Még csak fiúja sincs neki.

Itt figyeltem fel először. Ez itt a *borderline*-os kéziratomban is szerepelt. De most csak ennyit mondtam:

– Szóval nem olyan, mint a többiek.

Eloltottam a lámpát. Vannak ilyen véletlenek. Az embernek fogalma sincs róla, hogy a szorongás, a depresszió, a kényszerbetegségek, meg hát a különféle

határesetek mit jelentenek. Aztán a skizofrén lány, akiről írtam, bekopog. Itt van, ha tetszik, ha nem.

Hallgattam ezt az akadozó történetet.

3.

Reggel Mari megkért: nézzek utána, hogy merre van az erdélyi íróról elnevezett kórház. Nem tudta, hol hagyta a lányt. Valahol messze. Az ambulancián – magyarázta – nincsenek ablakok. Delet harangoztak, amikor megtaláltuk a modern, ötemeletes épületet.

Laurita körül hárman is forgolódtak.

– Ön – kérdezték tőlem – tud beszélni vele?

A lány – derékig érő szőke grabanca volt – anyaszült meztelenül kuporgott az ágyon. Álmosan pislogott rám, de nem tett egyetlen – ilyen esetben természetes – mozdulatot sem. Nem ő, én éreztem feszélyezve magam.

Az egyik asszony – a doktornő – apró betűs, sűrűn teleírt papírlapot nyomott a kezembe.

– Banális eset – magyarázta. A pszichotikus és a neurotikus határán. A gyógyszerit még onnan (értsd: Barcelonából) hozta magával. Itt, nálunk aztán a Xanaxot is hozzáírták neki. Most szorong. Amikor felébredt, hisztizett.

Bent a szobában a lány Marival beszélgetett. Kézen fogva ültek az ágyon, az egyik télikabátban, a másik meztelen.

– Itt nem maradhat – mondták kint nekem. – Nincsenek öngyilkos hajlamai, nem narkós és nem kényszerbeteg. Menjen haza! – javasolták. Felírnak neki más – valamivel enyhébb – gyógyszereket.

Kapott egy lepedőt – ha zuhanyozni akarna! –, mondta egy dundi nővér. Laurita lezuhanyozott. Végül még egy leltárt is felolvastak neki.

– Nem komplett! – hallottam kint a folyosón. – Képzeld, haját mosott!

– Hová valósi? – kérdeztem én is, és a dundi nővérke azt felelte:

– Nagyváradi vagyok.

– Hívass taxit! – szólt ki a feleségem. – Nem mehet el így, csuromvizesen!

Taxi helyett egyelőre csak egy rendőrkocsi érkezett. Három egyenruhás bekísért egy aprócska, szakállas embert. Az egyik ápolónő aláírt valami papírost.

– Na, jöjjön bácsika! – mondták barátságosan.

Az örök visszaültek a csíkos rendőrkocsiba.

Előkerült Laurita is. Mari a fejére húzta a kapucnit, beültünk a sárgára pingált fővárosi taxiba.

– Itt voltam katona! – mondtam a sofőrnek, amikor felismertem a Róbert Károly körutat.

Ő meg, a taxis – mint mondta – itt szakácskodott. Hátulról, a Városliget felől értük el a Fasort és a Stefánia utat.

A diákotthonban ismerték a lányt. A portás kéretlenül nyújtotta neki a kulcsokat.

– Azt hittem – sóhajtott barátom –, hogy ezzel ennek az egész *borderline*-kalandnak vége lesz. Korán örültem. A sztori – így csonkán – nem felelt volna meg a műfaj íratlan szabályainak.

4.

Leültem, Mari felkísérte a lányt.

– Mindjárt jövök! – vetette oda.

Mindjárt, az ám! Több mint egy órát kuporogtam a portásfülke előtt.

– Ezeknek, tudod – folytatta barátom –, nincsen időérzékük. A latinoknak egy perc vagy egy óra semmit se jelent. Hiába hívta őket a portás, senki sem vette fel a telefont.

– A szüleivel beszél – mondta Mari, amikor visszaérkezett. – Megvárjuk! – tette hozzá. – Ma még semmit sem evett.

Elmúlt három óra, amikor Laurita megjelent. Megebédeltünk, ők valami salátástálatat ettek, én egy szendvicset.

A lány szülei csak másnapra találtak repülőjegyet. Nem értettem, mi van ezen olyan sok tárgyalnivaló, de Laurita még evés közben is Barcelonával beszélgetett.

– Nem hagyhatjuk magára! – jelentette ki Mari, miután – szokása szerint – hitelkártyával fizetett.

– Mit cifrázzam! – legyintett barátom. – Meghívta hozzánk aludni a lányt. Megint ültünk egy sort a portásfülke előtt, mire a kerekos kofferével megjelent.

Nem volt beszédes. Engem meg sem kérdezett. Aludt tovább, még a buszon is. Mert azt azért elhatároztam, hogy több taxit nem fizetek.

– Álmos! – súgta a fülembe asszonyom.

Nyilván megint bevette a gyógyszereket.

Mire kinyitottuk a kanapét, ránk esteledett. Mari olvasott, a lány – ha éppen nem aludt – a szüleivel beszélgetett. Megérkezett az unokám is, egy trópusi fiúcska, aki nálunk töltötte a nyarat.

– Na, milyen? – kérdeztem a gyereket.

– Csúnya! – felelte. Szépen, akcentus nélkül mondta ki a szavakat.

– Ne azt nézd! – súgtam a fülebe. – Nem látod, milyen jó tompora van?

– Tom-po-ra? – kérdezte szótagolva. Nem értette, hogy ez az új szó mit jelent.

No, mindegy, lefeküdtem én is. Aludtunk. Aznap este Mari sem beszélgetett.

Abban a kéziratban az állt, hogy eleinte mindenki szereti a *borderline*-okat. Ezért minden, önkínzás, ének. De az a másik lány leírja azt is, hogy igazi kapcsolata nem jött soha létre. Nem tudta megtartani, akit szeretett.

– Hajnal felé – mondta barátom – végigvettem én is a kapcsolataimat. Persze, az én társaim már nem élnek. Hogy jól szerettem-e őket? Nem tudom.

5.

Kinyitottam egy másik üveg bort. Koccintottunk. Barátom története pereg.

– Reggel – útban a konyha felé – keresztül kellett mennem a nappalin. A kanapé mellett, ahol a lány pucérkodott. Azt hittem, alszik, de amikor ránéztem, hirtelen lehunyta a szemét. Szóval, érted? Mintha kikezdett volna velem.

– Mit csinál? – kérdezte bent Mari.

– Durmol.

– Szegényke! – sóhajtott a feleségem. – Nem szabad – mondta – túlterhelni a *borderline*-okat.

A barcelonai járat délben érkezett. A szülőket nem ismertük, arról, hogy kimenjünk eléjük, szó sem lehetett. Laurita aludt tovább.

– Ébreszd fel! – mondtam. – Be kell csuknunk a kanapét. Hová ülteted a vendégeidet?

Mari megcsókolta a lányt, aki rám se nézett.

– Úgy osont el mellettem – mesélte barátom –, mintha történt volna közöttünk valami.

Az apa apró, kopasz emberke volt, az asszonymak pedig be nem állt a szája. Úgy hálálkodtak, mintha megmentettük volna az életüket. Holmit nem hoztak magukkal, meghívnak ebédelni, ismételtették olyan elszántan, mintha csak ezért repültek volna ide.

Laurita csak lassan tért magához. A szüleivel alig néhány szót beszélgetett. Mindegy, láthatták, hogy nincs nagy baj, azután megindult a város felé a menet. Lent, a Három Szívhez címzett fogadóban elromlott az automata. Sebaj, rendelünk, azután Mari lekísérte a sarokra, a bankhoz, a két kisöregt.

Megpróbáltam szóra bírni a lányt. Erre eddig nem volt alkalom.

– Szeretsz olvasni? – kérdeztem.

Szeretett. Eszembe jutott a múltkori kézirat.

– Van rá időd – mondtam. – Miért nem írod meg a kalandjaidat?

Akkor már régen írta, de ezt csak később mondta. Közben felmelegítették és újra kihozták az ebédet. Nemsokára a készpénz is megérkezett.

– Sikerült? – kérdeztem. Biztosra vettem, hogy előbb-utóbb most is majd a feleségem fizet.

Nem feleltek. A fociról beszéltünk, Laurita szülei Barca-drukkerek.

– Vissza kell mennünk! – mondták ebéd után. Érted: a bankba. Az asszony otffelejtette az útleveleket.

– Akkor álltam fel – mondtá barátom. – Négy óra volt, be kellett szednem a gyógyszereimet. Nekik hatkor indult vissza a gépük. Hogy mit csináltak, nem tudom. Az ajtóban elköszönt a pincér. Még hallottam Mari győzködését, hogy mi vagyunk itthon, és hogy, ergo, ő fizet.

– Szóval, kint voltam az utcán.

Barátom teletöltötte a két talpas poharat.

– Valahogyan megnyugodtam. Tudod, mindenféle kétségek gyötörtek. Hogy én most az ilyenekhez vagy a másik oldalon állók táborába tartozom?

Ne ne vess! Ha bajban vagyok, önmagam ellen fordulok én is. Most is, ugye! Kell ez nekem?! Arról nem is beszélve, hogy mindent tökéletesen akarok csinálni. Nem Kosztolányi mondta, hogy nem lehet egyszerre írni és élni az életet?

Kiittuk a borunkat.

– Ne marháskodj! – nevettem. – Én például – érted? – semmilyen táborba se tartozom.

– Helyes! – bölintotta barátom. – Altatók nélkül alszom én is.

Felálltunk.

– Hová sietsz?

– Megyek haza – mondta. – És ezt az egész rémálmod kipihenem.